

Toni Moll, pagès a Menorca

Toni Moll va venir a explicar el Contracte Agrari de la Reserva de la Biosfera (CARB) al Seminari sobre la futura llei d'espais agraris de Catalunya que ha tingut lloc els dies 17 i 18 de gener a la UdG.

Per Menorca passen cada any més d'un milió de turistes. La personalitat del paisatge d'aquesta illa de 700 quilòmetres quadrats, constitueix un dels seus principals atractius, i és un mèrit dels pagesos haver-lo sabut preservar. Aquest col·lectiu ha aconseguit que l'administració reconegui el benefici que la resta de la societat obté de la seva feina a través del Contracte Agrari de la Reserva de la Biosfera (CARB). Toni Moll és pagès a Menorca i ha vingut a explicar el *Contracte* a Girona convidat per la Càtedra de Geografia i Pensament Territorial.

Moll té el cap clar i les mans aspres. Diu que és a causa del treball i la tramuntana. No vol sentir a dir que els pagesos menorquins s'han convertit en jardiners o en figuretes ornamentals al servei dels operadors turístics. Reivindica la feina tradicional del camp.

Què fa l'agricultura en una illa turística?

L'agricultura hi té un paper fonamental. Sí que és veritat que representa el 1,75% del PIB i que el turisme és el 70%, el que passa, és que l'agricultura està gestionant el 80% d'un territori del qual el sector turístic en treu un benefici directe, perquè quan tu vens a Menorca de vacances, l'agència de viatges no et mostra l'habitació de l'hotel, sinó que t'ensenya el paisatge. El pagès és qui gestiona aquest paisatge i això té una importància que ara ha estat reconeguda.

La solució és donar subsidis al pagès?

Més que de donar subsidis, jo parlaria de compensacions. És una compensació per un treball que fas que per a tu no sempre és rendible però, en canvi, si que ho és per a la resta de la societat. El pagès ha conservat l'illa d'una manera sostenible, ha donat valor afegit al sector turístic i, a més, no s'entendria Menorca sense poder sortir de casa i trobar-te el territori. Això és un valor social molt apreciable i és mèrit de qui ho ha treballat.

No teniu por de convertir-vos en figuretes de pessebre?

Aquest era el gran perill que corriem quan estudiàvem la manera de resoldre el *Contracte*. Nosaltres li dèiem a la Ministra: "compte que no ens convertim en figuretes de Betlem".

...i?

El que fem és cercar un agricultor professional, que dediqui les vint-i-quatre hores del dia al treball de la terra i que tingui una producció agrària. No s'hi val, a viure del contracte agrari, has de produir aliments i, a més, produir-los a l'entorn d'unes bones pràctiques agràries. No volíem ser els jardiners de l'illa, som uns productors d'aliments que, a més, estem gestionant el paisatge.

Quines són aquestes bones pràctiques?

Jo com a pagès em comprometo a usar amb cura els nitrats, per no contaminar els aqüífers o a gestionar bé els fems de la ramaderia. A canvi de dur a terme aquestes bones pràctiques, espero que se'm compensi d'alguna manera, perquè les explotacions familiars són productives, però poden no ser rendibles. El balanç de l'explotació és mínim i sovint el benefici resulta ser la subvenció que rep l'agricultor.

I el turisme rural?

Nosaltres som contraris al turisme rural per una raó molt senzilla. A Menorca tenim un sistema de gestió de les explotacions que s'anomena "de mitgeria", en què el propietari de la terra, que viu a ciutat, no acostuma a ser el que la treballa, que és el pagès que viu a la finca (el que aquí en diríeu un masover). Això ha provocat que allà on s'ha volgut fer agroturisme s'ha separat l'activitat agrària de la turística.

Amb quina conseqüència?

Que el propietari s'ha quedat el turista –que és el que dóna diners– i el pagès –que és l'excusa per l'agroturisme– només ha rebut els maldecaps de l'explotació.